

Doporučení WHO ke COVID-19

Zatím bylo zaznamenáno poměrně málo případů malých dětí pozitivních na COVID-19 a všechny měly jen lehký průběh nemoci. Nebyl zdokumentován žádný vertikální přenos nemoci. U šesti matek pozitivních na COVID-19 byla testována plodová voda, pupečnická krev a výtěr z krku novorozenců, kteří se narodili císařským řezem, všechny testy RT-PCR byly na přítomnost viru SARS-CoV-2 negativní. Negativní na přítomnost viru SARS-CoV-2 byly i všechny vzorky mateřského mléka odebrané po prvním kojení (68,69).

Kojení snižuje mortalitu a morbiditu nejen novorozenců, kojenců, batolat a starších dětí. V případě infekčních onemocnění je ochranný efekt kojení obzvláště silný, protože onemocněním předchází jak přímým přenosem protilátek a dalších obranných faktorů, tak navozením dlouhodobé imunologické paměti.

Proto by měly být dodržovány standardní pokyny pro výživu kojenců a malých dětí současně s odpovídajícími opatřeními prevence a kontroly infekce (1).

1. WHO essential newborn care and breastfeeding (WHO Essential newborn care and breastfeeding (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/107481/e79227.pdf> HYPERLINK „<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/107481/e79227.pdf>)). Proto by měly být dodržovány standardní pokyny pro výživu malých dětí současně s odpovídajícími opatřeními prevence a kontroly infekce.

A. Dítě narozené matce s podezřením nebo potvrzenou nákazou COVID-19 by mělo být kojeno dle standardních doporučení za současného použití nezbytných opatření pro prevenci a kontrolu infekce.

V zájmu minimalizace rizik ohrožujících úspěšné zahájení kojení je nutné během pobytu ve zdravotnickém zařízení zvolit takové zdravotnické postupy, které umožní matce kojit dítěte co nejčastěji a tak dlouho, jak si přeje (2)

- kojení má být zahájeno do jedné hodiny od narození
- při kojení praktikovat skin to skin kontakt i klokánkování
- praktikovat rooming-in 24 hodin denně
- pokud matka nemůže začít kojit během první hodiny po porodu, je nutné ji podpořit v tom, aby tak učinila, jakmile to bude možné, protože při iniciaci kojení má význam každá dávka mateřského mléka, a to co nejdříve po porodu. To se může týkat zejména matek a dětí jejichž zdravotní stav neumožňuje zahájit kojení do jedné hodiny po porodu.
- dodržovat zásady respirační hygieny (nosit roušku)
- umýt si ruce před a po každém kontaktu s dítětem, často omývat a dezinfikovat povrchy, se kterými přijde matka do styku
- výlučné kojení má pokračovat do ukončení 6. měsíce věku dítěte
- ve věku 6 měsíců zavádět doplňkovou stravu a současně pokračovat v kojení do 2 let věku dítěte nebo déle.

2. WHO Guideline: protection, promoting and supporting breastfeeding in facilities providing maternity and newborn services (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/259386/9789241550086-eng.pdf> HYPERLINK „<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/259386/9789241550086-eng.pdf>“).

B. Péče o matku se symptomy onemocnění COVID-19 nebo s jinými vážnými komplikacemi

- měla by být povzbuzována a podporována v odstříkávání mateřského mléka a krmení dítěte bezpečným způsobem za současného dodržování opatření prevence a kontroly infekce
- je-li matka v natolik závažném stavu, že nemůže kojit ani odstříkávat lze použít dárcovské mléko
- v zařízeních poskytujících péči matce a dítěti nesmí být žádným způsobem propagovány náhrady mateřského mléka, lahve, šidítka, dudlíky a tyto věci nesmí propagovat ani personál v těchto zařízeních
- zdravotnická zařízení ani jejich personál nesmí používat ani doporučovat kojícím dětem lahve a dudlíky ani jiné produkty uvedené v Mezinárodním kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a v navazujících rezolucích (3).

3. WHO Acceptable medical reasons for use of breast-milk substitutes

(https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/69938/WHO_FCH_CAH_09.01_eng.pdf;jsessionid=709AE28402D49263C8DF6D50048A0E58?sequence=1)

Poradenství v oblasti kojení, základní psychosociální podpora a praktická podpora kojení

- dostupné všem těhotným ženám i matkám bez ohledu na to, zda ony nebo jejich děti mají podezření z nákazy nebo jim už byla nákaza COVID-19 diagnostikována
- přístup k praktické podpoře, která jim umožní úspěšně zahájit kojení a poradit si s běžnými potížemi, jež mohou při kojení nastat
- poradenství ohledně prevence a kontroly infekce
- psychologická a psychosociální péče speciálně proškolenou osobou

4. Guideline: counselling of women to improve breastfeeding practices

(<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/280133/9789241550468-eng.pdf>)

5. WHO Guideline: protection, promoting and supporting breastfeeding in facilities providing maternity and newborn services

(<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/259386/9789241550086-eng.pdf>)

68 Zhu H, Wang L, Fang C, Peng S, Zhang L, Chang G et al. Clinical analysis of 10 neonates born to mothers with 2019-nCoV pneumonia. *Transl Pediatr.* 2020;9(1):51-60. Epub 2020/03/11. doi: 10.21037/tp.2020.02.06. PubMed PMID: 32154135; PMCID: PMC7036645.

69 Chen H, Guo J, Wang C, Luo F, Yu X, Zhang W et al. Clinical characteristics and intrauterine vertical transmission potential of COVID-19 infection in nine pregnant women: a retrospective review of medical records. *Lancet.* 2020;395(10226):809-15. Epub 2020/03/11. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30360-3. PubMed PMID: 32151335.

Originál v angličtině je dostupný zde: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected) (str. 13-14).